

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра основ медицини**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
декан факультету здоров'я
та фізичного виховання
Едуард СИВОХОП
“30” червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Долікарська медична допомога» для здобувачів вищої освіти галузі знань **А Освіта**, спеціальності **А7 Фізична культура і спорт**, освітньої програми «**Фізична культура і спорт**».

Розробники: Ксенія МЕЛЕГА, к. мед. н., доцентка, зав. кафедри основ медицини

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри основ медицини**
протокол № 15 від « 25 » червня 2025 р.

Завідувачка кафедри Ксенія МЕЛЕГА

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання
протокол № 12 від « 26 » червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

© Ксенія МЕЛЕГА, 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5	2	2
	Лекції:	
	16	8
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	16	2
Форма підсумкового контролю: усна, письмова відповідь	Самостійна робота:	
	58	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Долікарська медична допомога» є оволодіння студентами спеціальності А7 Фізична культура і спорт достатнім обсягом теоретичних знань та практичних навичок щодо своєчасної діагностики і надання долікарської медичної допомоги у разі виникнення невідкладних станів під час занять фізичною культурою і спортом, дорожньо-транспортних пригод, на виробництві, у побуті, при надзвичайних ситуаціях та гострих терапевтичних, хірургічних, неврологічних і термінальних станах.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

ФК 7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.

ФК 9. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Долікарська медична допомога» є опанування таких освітніх компонентів (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 5 Анатомія людини з основами динамічної морфології

ОК 18 Вступ до спеціальності «Фізична культура і спорт»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Фізична культура і спорт», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
- визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом;	ПРН 15
- бути здатним надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини;	ПРН 16
- використовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПРН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Долікарська медична допомога»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати: основні клінічні ознаки патологічних станів, загрозливих для життя потерпілого, принципи надання невідкладної долікарської медичної допомоги (ДМД) при них; порядок і черговість виконання заходів ДМД щодо врятування	ПРН 15 ПРН 16

життя потерпілих та проведення реанімаційних заходів; причини і основні етапи розвитку гострих патологічних станів, що виникають в результаті соматичних захворювань, травматичних уражень, отруєнь, нещасних випадків для надання обґрунтованої і адекватної ДМД; основні методи асептики і антисептики при наданні ДМД.	
Оволодіти: навичками діагностики та надання ДМД у разі гострих станів при різних соматичних захворюваннях, нещасних випадках, травмах та отруєннях; у разі непритомності, травматичного шоку і коми; вміти проводити реанімаційні заходи; здійснити зупинку кровотечі, накласти стерильну пов'язку на рани різних частин тіла; здійснити транспортну іммобілізацію; підготувати потерпілого до транспортування спеціалізованим або підсобним транспортом.	ПРН 16 ПРН 21
Аналізувати надзвичайну ситуацію та швидко приймати рішення щодо вибору методів і прийомів надання ДМД при нещасних випадках, травмах, кровотечах, отруєннях і загрозливих для життя людей невідкладних станах.	ПРН 16
Розвинути здатність студентів до творчого поєднання теоретичних знань і практичних навичок; формування відповідального ставлення до власного життя та здоров'я, а також життя та здоров'я оточуючих як до найвищих соціальних цінностей.	ПРН 15 ПРН 21
Оцінювання готовності студента до самостійного проведення долікарської діагностики при невідкладних станах; надання ДМД при розладах функціонування серцево-судинної, дихальної, травної, нервової системи; при травмах, кровотечах, нещасних випадках; до проведення заходів серцево-легеневої реанімації.	ПРН 15 ПРН 16 ПРН 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання при вивченні дисципліни

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час практичних занять. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі ступеня магістр стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження,

виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- тести;
- ситуаційні задачі;
- виконання письмових завдань;
- відповіді на теоретичні питання на заняттях;
- демонстрація практичних навичок;
- групові завдання з використанням імітаційних ігор на заняттях;
- презентації результатів виконаних завдань;
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, тестовий контроль (I-II рівня), вирішення ситуаційних задач, письмовий теоретичний контроль, виконання індивідуальних та групових навчальних завдань.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (письмово).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік (усно).

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ЄКТС

Шкала ЄКТС	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мін. бал - Макс. бал
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре		82-89
C			74-81
B	Задовільно	Не зараховано	64-73
E			60-63
Fx	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F			0-34

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	50	100
6	6	6	6	6	7	6	6	7		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	-	-
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	7	20
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	7	10
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-
Виконання завдань самостійної роботи	7	10
Презентація	2	10
Реферат	-	-
Есе	-	-
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії модульного поточного оцінювання

Поточне модульне оцінювання проводиться шляхом проведення тестового контролю знань на заняттях, опитування студентів під час занять, виконання практичних індивідуальних і групових навчальних завдань, перевірки конспектів лекцій та домашніх завдань, аналізу відвідування та відробок пропущених занять. В ході поточного контролю, за кожен вид навчальної роботи студент отримує оцінку за національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), яка потім переводиться у рейтингові бали.

При оцінюванні засвоєння матеріалу кожного заняття модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням таких критеріїв оцінювання.

Оцінка «відмінно» виставляється за умови, якщо студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує тестові і ситуаційні задачі, а також виконує практичні завдання будь-якого рівня складності.

Оцінка «добре» виставляється, якщо студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно і систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі знання всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; частково вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі в ряді простих випадків; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені прості запитання відповідає вірно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і уміння студента є нижчими за критерії задовільної оцінки.

У робочій програмі був застосований такий принцип конвертації традиційної системи оцінювання в бали (таблиця 5.3):

Конвертація традиційної системи оцінювання в бали:

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
«5»	10-8
«4»	7-5
«3»	4-2
«2»	1
	(0 балів за знання та 1 бал – за присутність на занятті)

Відробка пропущених практичних занять здійснюється згідно графіка відробок у визначений час в чергових викладачів. При цьому потрібно показати написаний від руки конспект з пропущеної теми, пройти тестовий контроль та усно відповісти на поставлені питання, виконати практичне завдання, визначене викладачем (напр., продемонструвати певний метод клінічного обстеження пацієнта).

Оцінювання самостійної роботи студентів:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому модульному контролі.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бали	Критерії оцінювання
10-8	Студент повною мірою розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, вільно оперує поняттями і науковою термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і здатний аргументовано її доводити.
7-5	Загалом матеріал самостійної роботи викладений достатньо повно, але студент припускається певних помилок при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, трапляються неточності, деякі питання розкриті неповністю.
4-3	Студент неповністю розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, слабо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно, непослідовно.
2-1	Виконана робота виглядає нашвидку зробленою чи незакінченою. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості, нерозуміння теми або невідповідність викладеного матеріалу передбаченій темі для самостійного опрацювання.

Крім того, кожен студент виконує до модулю в рамках самостійної роботи 2 презентації, у яких детально описує та ілюструє надання ДМД при певному невідкладному стані, нещасному випадку тощо. Презентації оцінюються максимально до 10 балів (таблиця 5.4).

Таблиця 5.4. Критерії оцінювання презентації

10-8 балів	Студент виконав практичне завдання повністю, правильно описав причини, ознаки та алгоритм дій по наданню ДМД у разі певного
------------	---

(відмінно)	невідкладного стану. Вміє застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу системи заходів надання ДМД у конкретній ситуації. Виклад матеріалу буде логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію, влучно ілюструє наведені дані. Не допускає помилок в писемній формі мовлення. Здатний до успішного виконання творчих завдань.
7-5 балів (добре)	Студент виконав практичне завдання повністю, з опорою на теоретичні знання, але може допустити неточності, окремі помилки в аналізі системи заходів надання ДМД у конкретній ситуації. Допускає незначні мовленнєві помилки у викладеному матеріалі, ілюстрації задовільні. В цілому може самостійно виконувати творчі завдання.
4-3 бали (задовільно)	Студент виконав практичне завдання неповністю або частково, з помилками. Допускає істотні помилки в аналізі системи заходів надання ДМД у конкретній ситуації. Допускає суттєві мовленнєві помилки у викладеному матеріалі, матеріал слабо ілюстрований. Продемонстрував невміння виконувати творчі завдання.
2-1 (незадовільно)	Студент виконав практичне завдання фрагментарно або неправильно. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Продемонстрував невміння виконувати творчі завдання.

Таким чином, оцінка за модульне поточне оцінювання складається з оцінок за тестовий контроль на заняттях (1-10 балів), усної відповіді на теоретичні питання (1-10 балів), оцінок за виконання практичних індивідуальних та групових завдань на заняттях (1-10 балів), самостійної роботи студента (1-10 балів), виконання 2-х презентацій (1-10 балів). Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання складає 50 балів (табл.5.5).

Таблиця 5.5. Шкала модульного поточного оцінювання з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовий модуль 1, 2	
	Кількість балів	Максимальна кількість балів
Тестовий контроль знань на заняттях (<i>середня оцінка за результатами тестів</i>)	1-10	10
Усна відповідь на теоретичні питання (<i>середня оцінка за результатами відповідей</i>)	1-10	10
Виконання практичних індивідуальних та групових завдань на заняттях (<i>середня оцінка за результатами виконання завдань</i>)	1-10	10
Самостійна робота (<i>за якість виконаних самостійно завдань у робочому зошиті</i>)	1 -10	10
Презентації (<i>2 презентації</i>)	1 -10	10
Разом		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться одна модульна контрольна робота (МКР). МКР проводиться наприкінці змістового модулю і складається з вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, відповіді на теоретичні питання (додаток 1). До МКР допускаються всі

студенти. На виконання письмової МКР відводиться до двох академічних годин. Кожен студент виконує окремий варіант завдань. В кожному варіанті є 10 тестових завдань, 1 теоретичне питання, 1 ситуаційна задача. На кожне тестове питання дається 5 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від однієї до 5 відповідей. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 3 бали (максимально 30 балів), за теоретичне питання та ситуаційну задачу у 10 балів (максимально 20 балів). За допомогою письмової МКР оцінюється ступінь опанування пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів.

Оцінювання рівня і якості знань студентів заочного відділення

Оцінювання якості знань студентів заочного відділення в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання (таблиця 5.1).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль з дисципліни проводиться у вигляді заліку наприкінці 2-го семестру навчання і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Підсумкова модульна оцінка з навчальної дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 5.1.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку, що передбачено робочим навчальним планом.

Під час проведення заліків керуються наступними критеріями оцінок:

90-100 балів (А) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

82-89 балів (В) заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

74-81 бал (С) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Долікарська медична допомога у разі гострих та загрозливих для життя патологічних станів, травматичних ушкоджень та нещасних випадків												
Тема 1. Загальні принципи і правила надання долікарської медичної допомоги.	8	2				6	10	2				8
Тема 2. ДМД у разі гострих патологічних станів при соматичних захворюваннях.	10	2	2			6	11	2				9
Тема 3. ДМД при гострих патологічних станах, що супроводжуються порушенням свідомості.	10	2	2			6	11	2				9
Тема 4. ДМД у разі гострих отруєнь різними засобами, укусів отруйних тварин та комах.	8	2				6	9					9
Тема 5. ДМД при ушкодженнях шкірних покривів, кровотечах.	10	2	2			6	11	2				9
Тема 6. Поняття про десмургію, види та методика накладання пов'язок.	9		2			7	9					9
Тема 7. ДМД при травмах опорно-рухового апарату.	11	2	2			7	10			1		9
Тема 8. ДМД у разі нещасних випадків.	11	2	2			7	9					9
Тема 9. ДМД при зупинці кровообігу та дихання. Методика проведення реанімаційних заходів.	11	2	2			7	10			1		9
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за змістовим модулем 1	90	16	16			58	90	8		2		80

6.3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1.	Загальні принципи і правила надання долікарської медичної допомоги.	2	2
2.	Долікарська медична допомога у разі гострих патологічних станів при соматичних захворюваннях.	2	2
3.	Долікарська медична допомога при гострих патологічних станах, що супроводжуються порушенням свідомості.	2	2
4.	Долікарська медична допомога у разі гострих отруєнь різними засобами, укусів отруйних тварин та комах.	2	
5.	Долікарська медична допомога при ушкодженнях шкірних покривів, кровотечах.	2	2
6.	Долікарська медична допомога при травмах опорно-рухового апарату.	2	
7.	Долікарська медична допомога у разі нещасних випадків.	2	
8.	Долікарська медична допомога при зупинці кровообігу та дихання. Методика проведення реанімаційних заходів.	2	
	Разом за ЗМ 1	16	8

6.4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. год. (денне)	Кільк. год. (заочне)
1.	ДМД у разі гострих патологічних станів при захворюваннях органів дихання, серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту (ШКТ), сечовидільної та ендокринної системи.	2	
2.	Долікарська медична допомога при гострих патологічних станах, що супроводжуються порушенням свідомості.	2	
3.	Долікарська медична допомога при ушкодженнях шкірних покривів (ранах) та кровотечах	2	
4.	Долікарська медична допомога при травмах опорно-рухового апарату. Транспортна іммобілізація.	2	
5.	Долікарська медична допомога у разі нещасних випадків.	2	
6.	Долікарська медична допомога при зупинці кровообігу та дихання. Методика проведення реанімаційних заходів.	2	
7.	Модульна контрольна робота № 1	2	
8.	Залік	2	2
	Разом за ЗМ 1	16	2

6.5. Самостійна робота

№	Теми та короткий зміст	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	<p>Тема: Загальні принципи і правила надання долікарської медичної допомоги.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Етапи надання ДМД потерпілим. • Загальні принципи надання долікарської медичної допомоги. • Правила поведінки на місці події. • Власна безпека та доступ до постраждалого, безпека постраждалого та інших осіб. • Техніка проведення огляду постраждалого. • Порядок надання долікарської допомоги. • Оснащення, що використовується для надання ДМД. 	6	8
2	<p>Тема: ДМД у разі гострих патологічних станів при соматичних захворюваннях.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні діагностичні ознаки та ДМД у разі невідкладних станів при патології дихальної системи (напад ядухи при бронхіальній астмі, легенева кровотеча). Гостра дихальна недостатність, асфіксія, основні причини, діагностичні ознаки, заходи ДМД. • Основні діагностичні ознаки та ДМД у разі невідкладних станів при патології ССС (стенокардія, інфаркт міокарда, гіпертонічний криз, інсульт, колапс). • Основні діагностичні ознаки та ДМД у разі невідкладних станів при патології ШКТ (шлункова кровотеча, печінкова (жовчна) колька). «Гострий живіт», основні причини, діагностичні ознаки, заходи ДМД. • Основні діагностичні ознаки та ДМД у разі невідкладних станів при патології сечовидільної системи (напад ниркової кольки, гостра ниркова недостатність (уремія)). <p>Основні діагностичні ознаки та ДМД у разі невідкладних станів при патології ендокринної системи та обміну речовин (гіпер- та гіпоглікемічна кома при цукровому діабеті).</p>	6	9

3	<p>Тема 2. Долікарська медична допомога у разі гострих патологічних станів, що супроводжуються порушенням свідомості.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Охарактеризувати непритомність, її причини, ознаки, заходи ДМД. • Охарактеризувати причини виникнення непритомності під час занять спортом, ДМД, профілактика. • Охарактеризувати кому, причини і види ком, основні ознаки, принципи невідкладної допомоги при комах. • Охарактеризувати методику надання невідкладної допомоги при епілептичних та істеричних нападах. 	6	9
4	<p>Тема 3. Долікарська медична допомога у разі гострих отруєнь різними засобами, укусів отруйних тварин та комах.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отруєння. Причини та ознаки гострих отруєнь • Принципи надання невідкладної допомоги при отруєннях різними засобами. • Ознаки отруєння неякісними харчовими продуктами, грибами, алкоголем, оцтовою кислотою, їдкими лугами (нашатирий спирт, каустична сода), кокаїном, кофейном, ацетилсаліциловою кислотою, снодійними, ртуттю. • Заходи надання ДМД при отруєннях різними засобами. • Діагностичні ознаки та заходи надання ДМД у разі укусів отруйних тварин та комах (кліщі, бджоли, оси тощо). 	6	9
5	<p>Тема 5. Долікарська медична допомога при ушкодженнях шкірних покривів, кровотечах.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Види і причини ран, садна, їх клінічні ознаки. • Долікарська допомога при ударах /забитих ранах/. • Класифікація ран за видом предмета, яким нанесена рана. • Класифікація ран по відношенню до порожнин тіла. • Класифікація ран за ступенем інфікування. Ознаки та елементи запалення. • Можливі ускладнення ран. • Кровотечі, ознаки, види кровотеч. • Способи тимчасової зупинки кровотеч. Правила і методика накладання джгута, турнікету. • Внутрішня кровотеча, її ознаки. Заходи ДМД. • Охарактеризувати геморагічний шок, ознаки, заходи невідкладної допомоги. 	6	9
6	<ul style="list-style-type: none"> • Тема 6. Поняття про десмургію, види та методика накладання пов'язок. • Вчення про пов'язки (десмургія), охарактеризувати засоби для накладання пов'язок. • Типи пов'язок за призначенням. • Типи бинтових пов'язок. Загальні правила бинтування. • Загальні вимоги до накладання бинтових пов'язок. • Правила накладання найбільш поширених бинтових пов'язок на різні частини тіла (голова, шия, груди, кінцівки, живіт). 	7	9
7	<p>Тема 7. Долікарська медична допомога при травмах опорно-рухового апарату.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Охарактеризувати травму, класифікація травм. • ДМД при розтягненнях (розривах) зв'язок і сухожиль, вивихах. • Переломи кісток, їх ознаки, види, заходи ДМД. • Правила і методика проведення транспортної іммобілізації при травмах верхніх і нижніх кінцівок. • ДМД при важких ушкодженнях голови, хребта, транспортна іммобілізація. • ДМД при важких ушкодженнях грудної клітки, черева, тазу, транспортна іммобілізація. • Охарактеризувати травматичний шок, діагностичні ознаки, заходи ДМД. 	7	9

8	<p>Тема 8. Долікарська медична допомога у разі нещасних випадків.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Клінічні ознаки теплового та сонячного удару. Заходи ДМД, профілактика. • Опіки. Класифікація опіків за ступенем ураження, за видом ушкоджуючого фактору. • ДМД при термічних опіках, при хімічних опіках. • Основні клінічні ознаки та ДМД при ураженні електрикою і блискавкою. • Переохолодження і відмороження, класифікація, клінічні ознаки, заходи ДМД, профілактика. • Заходи ДМД при утопленні, профілактика. • ДМД при потрапленні стороннього предмета в око та м'які тканини. 	7	9
9	<p>Тема 9. Долікарська медична допомога при зупинці кровообігу та дихання. Методика проведення реанімаційних заходів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Термінальні стани, їх характеристика. • Охарактеризувати ознаки клінічної смерті та методику їх виявлення. • Методика проведення серцево-легеневої реанімації. • Оволодіння методикою проведення штучного дихання та непрямого масажу серця у випадку надання реанімаційної допомоги. 	7	9
	Разом за ЗМ 1	58	80

Примітка. Самостійна робота виконується студентом у вигляді конспекту та презентацій згідно визначених завдань у робочому зошиті з дисципліни, розміщуються у клас-румі дисципліни

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійне обладнання, прилади для оцінки фізіологічних та клінічних показників (тонометри; фонендоскопи, пульсометри; пульсоксиметри; спірометри портативні), аптечка з медикаментами та перев'язувальним матеріалом, набір іммобілізаційних шин, джгути, манекен для надання першої медичної допомоги, шийні комірці, фонендоскопи, кушетки.

Методичне забезпечення: конспект лекцій з дисципліни; методичні рекомендації до лабораторних занять з дисципліни:

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Долікарська медична допомога» / Укладач: к.мед.н., доцентка Ксенія МЕЛЕГА. Ужгород: ДВНЗ «Уж-НУ», 2023. 46 с.,

а також схеми, таблиці, малюнки, презентації; інструктивно-методичні матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань; критерії модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.

Програмне забезпечення: інструментарій системи електронного навчання Moodle сайту електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», що дозволяє створювати електронні навчальні курси й надавати здобувачам доступ до них за допомогою глобальної мережі Інтернет, організовуючи навчання за принципом «будь-де та будь-коли», в тому числі за дистанційною формою (напр., в умовах карантину та інших надзвичайних ситуацій). Для організації дистанційного навчання студентів використовується також пакет додатків Google Workspace: Google Meet для відеозв'язку при проведенні лекцій, практичних занять, консультацій, контрольних заходів тощо; Google Пошта, Диск, Календар, Клас, Чат тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус. – Суми: видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2020. 148 с
2. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. Херсон: Видав. дім «Гельветика», 2020. 224 с.

3. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Долікарська медична допомога» / Укладач: к.мед.н., доцентка Ксенія МЕЛЕГА. Ужгород: ДВНЗ «Уж-НУ», 2023. 46 с.
4. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях : Навчальний посібник для підготовки фахівців першого (освітньо-професійного) рівня, галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (1 курс) (за загальною редакцією Волянського П.Б. та Гринзовського А.М.) / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін.]. Київ : ІДУЦЗ, 2018. 216 с.
5. Домедична допомога : підручник [для слухачів вищ. юрид. навч. закл.] / [А. В. Самодін, О. В. Чуприна, Т. П. Жилін та ін.] / за заг. ред. В. В. Стеблюка. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 226 с.
6. Мелега К.П., Кручаниця М.І. Невідкладна допомога при травмах і гострих станах у спортсменів: Навч.-метод. посібник. Ужгород: Вид-во: «Графіка», 2011. 120 с.
7. Андрущенко В.П., Кушта Ю.Ф., Андрущенко Д.В. Перша долікарська допомога: підручник. Л : ЛНМУ, 2011. 348 с.

Допоміжні

1. Чуприна О. В. Домедична підготовка : курс лекцій [Текст] / О. В. Чуприна, Т. П. Жилін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 120 с.
2. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник/ В.О.Крилюк та ін. К.: НВП «Інтерсервіс», 2014. 84 с.
3. Домедична допомога в умовах надзвичайних ситуацій: практичний посібник / П. Б. Волянський, С. О. Гур'єв, М. Л. Долгий та ін.: ФОП Панов А. М., 2016. 136 с.
4. Домедична допомога постраждалим внаслідок ДТП: Методичний посібник / В. О. Крилюк, Ю. О. Чорний, А. І. Гоженко, М. І. Квітка. К.: ФОП Ференець В.Б., 2014. 84 с.
5. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, А. А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. Київ, 2016. 400 с.
6. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Я.І. Федонюк, В.С. Грушко, О.М. Довгань та ін.; за ред. Я.І. Федонюка, В.С. Грушка. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. 728 с.
7. Мелега К.П., Кручаниця М.І. Основи медичних знань: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту. Ужгород: Вид-во УжНУ, 2006. 128 с.
8. Мелега К.П. Невідкладна допомога при травмах і захворюваннях у спортсменів: Навч.-метод. посібник. Ужгород: Вид-во: УжНУ, 2005. 50 с.
9. Профілактика спортивного травматизму: Методична розробка для самостійної підготовки студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / Укладачі: Мелега К.П., Дуло О.А., Дуб М.М. Ужгород: «Говерла», 2013. 26 с.
10. Апробація програми фізичної ерготерапії юнаків, які спеціалізуються у греко-римській боротьбі після лікування коронавірусної хвороби / О. В. Хацаюк, К. П. Мелега, Л. П. Русин та ін. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. Випуск 6 (151) 22. С.161-169
11. Мелега К., Дуткевич-Іванська Ю. Роль регулярної фізичної активності у зміцненні фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти у період воєнного стану. Сучасний стан і перспективи вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту в умовах війни та у післявоєнний період: збірник матеріалів II науково-практичної конференції 19-20 квітня 2023 року, присвяченої 75-й річниці кафедри фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, 2023. С. 62-67.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Навчально-методичні матеріали навчального курсу «Долікарська медична допомога» на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://moodle.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=755>
2. Робоча програма дисципліни «Долікарська медична допомога» на Інфоцентрі ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/48024>
3. Сайт МОЗ: Як надати першу допомогу: загальні правила. URL: <https://moz.gov.ua/article/health/jak-nadati-pershu-dopomogu-zagalni-pravila>
4. ПЕРША ДОПОМОГА - Товариство Червоного Хреста України. URL: https://redcross.org.ua/wp-content/uploads/2016/10/%D0%A1%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%9F%D0%9F-%E2%80%94%D0%90%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%9A%D0%9A_last.pdf
5. Наказ МОЗ України № 441 від 09.03.2022 р. «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22>
6. Домедична допомога в умовах бойових дій: основні протоколи. URL: <https://medialt.clinic/blog/vazhlive-pitannya/domedichna-dopomoga-v-umovakh-bojovikh-dij-osnovni-protokoli>

Питання для контролю теоретичної успішності

1. Які етапи надання ДМД потерпілим у разі нещасних випадків та надзвичайних ситуацій?
2. Назвіть загальні принципи надання долікарської медичної допомоги.
3. Які правила поведінки на місці події?
4. Назвіть правила власної безпеки та доступу до постраждалого.
5. Як забезпечити безпеку постраждалого та інших осіб?
6. Якою є техніка проведення огляду постраждалого?
7. Який порядок надання долікарської медичної допомоги?
8. Які засоби використовуються для надання ДМД?
9. Якими ознаками характеризується напад ядухи при бронхіальній астмі? Які заходи ДМД необхідно застосувати?
10. Які ознаки легеневої кровотечі? В чому полягає перша допомога?
11. Які причини гострої дихальної недостатності? Назвіть принципи і прийоми надання ДМД.
12. Чим характеризуються болі при стенокардії і інфаркті міокарда? Як надати ДМД хворому?
13. Що таке серцева астма? Яка ДМД при серцевій астмі?
14. Якими ознаками характеризується гіпертонічний криз? Які заходи ДМД?
15. Що таке інсульт, його ознаки і заходи ДМД?
16. Що таке жовчна колька, її ознаки і заходи ДМД?
17. Чим характеризуються шлункова і кишкова кровотеча? Яка ДМД при цих станах?
18. Що таке «гострий живіт»? Назвіть принципи надання ДМД у разі «гострого живота».
19. Чим характеризується напад ниркової кольки? Які заходи ДМД?
20. Що таке уремія? Її ознаки? Які заходи ДМД?
21. Що таке гіперглікемічна та гіпоглікемічна коми? Яка ДМД при них?
22. Що таке непритомність, її причини, ознаки, заходи ДМД?
23. Які причини виникнення непритомності під час занять спортом, заходи ДМД, профілактика?
24. Що таке кома, причини і види ком, основні ознаки коми, принципи надання ДМД?
25. Що таке шок, причини і види шоку, основні ознаки шоку, принципи надання ДМД?
26. Як надати ДМД у разі епілептичних та істеричних нападів?
27. Що таке отрути і гостре отруєння? Які отрути ви знаєте? Назвіть загальні ознаки гострого отруєння?
28. Які загальні принципи надання ДМД при отруєннях?
29. Які ознаки харчових отруєнь? Які заходи ДМД?
30. Які ознаки отруєнь грибами? Які заходи ДМД?
31. Які ознаки отруєння оцтовою кислотою? Які заходи ДМД?
32. Які ознаки отруєння снодійними препаратами? Які заходи ДМД?
33. Які ознаки отруєння наркотичними засобами? Які заходи ДМД?
34. Які ознаки отруєння жарознижувачими препаратами? Які заходи ДМД?
35. Які ознаки отруєння алкоголем? Які заходи ДМД?
36. Які ознаки отруєння ртуттю? Які заходи ДМД?
37. Що таке травма? Які є причини і види травм?
38. Які особливості спортивного травматизму, його профілактика?
39. Що таке травматичний шок, ознаки, які заходи ДМД?
40. Що таке асептика, як її здійснювати?
41. Що таке антисептика, які види антисептики розрізняють?
42. Чим характеризуються поверхневі ушкодження шкіри (потертості, садна)? Які заходи ДМД?
43. Що таке рана, які види ран розрізняють? Які ознаки рани та правила її первинної обробки?
44. Що вивчає десмургія? Назвіть загальні правила накладання пов'язок.
45. Які види пов'язок використовують при ураженнях різних частин тіла?
46. Що таке кровотеча, які види кровотеч розрізняють (коротко охарактеризувати)?

47. Які способи зупинки зовнішніх кровотеч?
48. При якій кровотечі найчастіше розвивається геморагічний шок? Які його ознаки, заходи ДМД?
49. Ознаки і ДМД при забоях м'яких тканин.
50. ДМД при розтягненнях (розривах) зв'язок, сухожилів і м'язів.
51. Що таке вивих? ДМД при вивихах.
52. Що таке перелом кісток, які його ознаки та ДМД при переломі?
53. Які види переломів кісток розрізняють?
54. Що таке транспортна іммобілізація та її правила?
55. Які ознаки та ДМД при ураженнях хребта?
56. Які ознаки та ДМД при ураженнях голови?
57. Які ознаки та ДМД при ураженнях грудної клітки?
58. Які ознаки та ДМД при ураженнях черева?
59. Які ознаки та ДМД при ураженнях тазу?
60. Що таке опік, причини, ступені опіків, характеристика, заходи ДМД.
61. Які причини, ознаки і заходи ДМД при тепловому і сонячному ударах?
62. Які причини, ознаки і заходи ДМД при переохолодженні і відмороженні?
63. Які ознаки і заходи ДМД при ураженнях електричним струмом і блискавкою?
64. Які заходи ДМД при потраплянні стороннього предмета в око та м'які тканини?
65. Утоплення, ознаки, види, заходи ДМД при утопленні.
66. Що таке термінальні стани і клінічна смерть? Які тести на виявлення ознак життя?
67. Що таке серцево-легенева реанімація? Коли вона проводиться?
68. Які правила і методика проведення штучної вентиляції легень та непрямого масажу серця?

Приклади ситуаційних задач для контролю теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни

1. Хворий, 37 років, отримав забій правого ліктьового суглоба. Чи потрібно проводити профілактику правця? Відповідь обґрунтуйте.
2. Під час заготівлі сіна молода жінка випадково поранила ліву гомілку косою. При огляді: стан потерпілої відносно задовільний, шкірні покриви бліді, на зовнішній поверхні лівої гомілки помітна рана розміром 3 на 15 см з рівними краями, яка рясно кровоточить. Охарактеризуйте поранення та надайте першу допомогу.
3. Молода жінка під час швидкої ходи оступилася, відчула біль у надп'яtkово-гомілковому суглобі. При огляді: у ділянці надп'яtkово-гомілкового суглоба набряк, різка болісність при пальпації, рухи в суглобі різко обмежені. Про яке ушкодження йдеться? Послідовно перерахуйте заходи першої допомоги. Як провести іммобілізацію кінцівки?
4. До медпункту доправлено потерпілу зі скаргами на головний біль, нудоту. Що з нею трапилось, не пам'ятає. Зі слів очевидців, потерпіла впала та забила голову об бруківку тротуару. Було одиничне блювання. Що з потерпілою? Послідовно перерахуйте заходи першої медичної допомоги та способи транспортування.
5. Під час лижної прогулянки у Вашого друга на щоці з'явилась біла пляма. Дотиків пальцями він не відчуває. Що трапилось з лижником? Яку першу долікарську допомогу треба надати потерпілому?
6. Потерпілий випив невідому рідину, після чого відчув різкий біль у роті, за грудниною та у животі. При огляді: потерпілий збуджений, неспокійний, спостерігається повторне блювання з домішками крові. На слизовій оболонці губ та язичі і порожнині рота нальоти та струп жовто-зеленого кольору з чіткими краями. Дихання ускладнене. Що сталося з потерпілим? Надайте першу долікарську допомогу.
7. На прийомі у стоматолога чоловік різко зблід та повільно зсунувся на підлогу. Як оцінити стан пацієнта? Перерахуйте заходи невідкладної допомоги.
8. У жінки, яка тривалий час страждає на варикозне розширення вен нижніх кінцівок, внаслідок випадкового поранення дротом виникла чимала кровотеча. Колір крові темний. Який вид кровотечі у потерпілої? Перерахуйте обсяг першої долікарської допомоги, засоби тимчасового зупинення кровотечі.
9. Жінка вилила собі на ноги окуп. При огляді: хвора збуджена, шкіра на обох гомілках та стопах яскраво-червона, в центрі – пухирі з прозорим вмістом. Визначте площу та ступінь ураження. Послідовно перерахуйте заходи першої медичної допомоги.
10. Чоловік, який рухався попереду Вас, раптом закричав та впав. На момент вашого наближення судоми припинились. При огляді: видно затиснутий у руці оголений електричний дріт, що звисає з електричного стовпа. Що трапилось з потерпілим? Яка послідовність Ваших дій?

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)